ประเพณี

ประเพณีที่สืบทอดกันมาของชาวไทยพวนบ้านทุ่งโฮ้ง คือ **ประเพณีกำฟ้า**

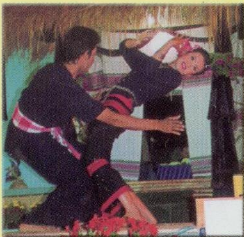
กำฟ้า หมายถึง การบวงสรวงเทพยดา และบูชาฟ้า เพื่อให้เทพยดาบนฟ้าให้การคุ้มครอง โดยชาวไทยพวนบ้านทุ่งโฮ้งจะถือกันอย่างเคร่งครัด

กำฟ้าครั้งแรก เดือน 3 ใต้ (เดือน 5 เหนือ) วันขึ้นสี่ค่ำ
กำฟ้าครั้งที่ 2 เดือน 3 ใต้ (เดือน 5 เหนือ) วันขึ้นแปดค่ำ
กำฟ้าครั้งที่ 3 เดือน 3 ใต้ (เดือน 5 เหนือ) วันขึ้นสิบสองค่ำ

เรื่องราวของประเพณีกำฟ้า

ในปี ค.ศ. 1787 (พ.ศ. 2330) เจ้านันทะเสน เจ้าเมืองเวียงจันทร์ เห็นว่าเจ้าชมพูเมืองพวนไม่ยอมมาอ่อนน้อมและส่งส่วยตามปกติ จึงให้นายทหารชื่อเขียวไปปราบปราม ฝ่ายเจ้าชมพูเจ้าเมืองพวนสู้ไม่ได้ จึงถูกจับมายังเวียงจันทร์ เจ้านันทะเสนจึงให้ทหารนำเจ้าชมพูไปลานประหาร ขณะทหารจะใช้หอกแทงเจ้าชมพูนั้นเกิดมีลมฝนขึ้นอย่างกระทันหัน และฟ้าได้ผ่าลงมาที่หอกจนขาดสะบั้น ทหารเพชรมาตพากันแตกตื่นไปรายงานให้เจ้านันทะเสนทราบ ทำให้เจ้านันทะเสนไม่กล้าประหารชีวิตเจ้าชมพูและให้เจ้าชมพูกลับไปปกครองเมืองพวนเหมือนเดิม วันที่ฟ้าช่วยชีวิตเจ้าชมพูไว้เป็นวันขึ้น 2 ค่ำ เดือน 5 เหนือ ชาวพวนจึงถือเอาวันดังกล่าวเป็นวัน "กำฟ้า" จนเกิดเป็นประเพณีกำฟ้าของชาวไทยพวนทุกหมู่เหล่า สืบมาจนทุกวันดังที่ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฟังว่าชาวไทยพวนไม่มีใครถูกฟ้าผ่าตาย

แผนที่เทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง

ตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

- กลุ่มประดิษฐ์ของใช้ด้วยผ้าหม้อห้อม หมู่ที่ 3 (ศาลาอเนกประสงค์ หมู่ที่ 3)
- กลุ่มทอผ้าหม้อห้อมหมู่ที่ 1 ต.ทุ่งโฮ้ง
- กลุ่มสภาวัฒนธรรมตำบลทุ่งโฮ้ง หมู่ที่ 5 (วัดทุ่งโฮ้งเหนือ)
- กลุ่มหม้อห้อมเขียนลาย หมู่ที่ 4
- กลุ่มหม้อห้อมชาวเหนือ หมู่ที่ 4
- ศูนย์ผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมประยุกต์ หมู่ที่ 5
- กลุ่มหม้อห้อมเขียนเทียน หมู่ที่ 6 (บ้านแม่เหลือง)

ถนนเลียบลำเหมืองคลอง ซอย 20
ร่องฟอง
สนามกีฬา ต.ทุ่งโฮ้ง
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแพร่
โรงเรียนทุ่งโฮ้งใต้
วัดทุ่งโฮ้งใต้
ถนนทุ่งโฮ้ง - ป่าแดง
ถนนสายยันตรกิจโกศล 101
ถนนเลียบลำเหมืองคลอง ซอย 22

- กลุ่มเย็บผ้าหม้อห้อม หมู่ที่ 5 ซอย 6
- กลุ่มหม้อห้อมทุ่งเจริญย้อมสีธรรมชาติ หมู่ที่ 5 ซอย 3
- สำนักงานเทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง
- ที่พัก (โฮมสเตย์) หมู่ที่ 2
- สหกรณ์หม้อห้อมตำบลทุ่งโฮ้ง
- กลุ่มหม้อห้อมย้อมธรรมชาติ หมู่ที่ 7 (ศูนย์หมู่ที่ 7)

สถานที่ติดต่อ เทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง
โทร. 0-5452-2458, 0-5452-1835
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองแพร่
โทร. 0-5452-1329
กลุ่มผู้ผลิตผ้าหม้อห้อมบ้านทุ่งโฮ้ง
โทร. 0-5452-3205

ออกแบบ/พิมพ์ที่ : หจก. เมืองแพร่การพิมพ์ โทร. 0-5451-1619, 0-5453-4222

ประวัติไทยพวนบ้านทุ่งโฮ้ง

ไทยพวนบ้านทุ่งโฮ้งตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่และจากการค้นคว้าในหนังสือประวัติศาสตร์พบว่า อพยพมาจากเมืองพวน แขวงเมืองเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประมาณ พ.ศ. 2360-2380 ไทยพวนบ้านทุ่งโฮ้งหรือชื่อเดิมเรียกว่า บ้านทั่งโฮ้ง **"คำว่าทั่ง"** หมายถึง ทั่งที่รองรับการตีเหล็ก คำว่า **"โฮ้ง"** เป็นภาษาไทยพวน หมายถึงสถานที่เป็นแอ่งลึกลงไป คนพวนว่า **"มันโฮ้งลงไป"** สมัยก่อนนั้นคนพวนบ้านทุ่งโฮ้งจะมีเตาตีเหล็กกันแทบทุกหลังคาเรือน เขาจึงเรียกว่า **"บ้านทั่งโฮ้ง"** ส่วนคำว่า "ทุ่งโฮ้ง คงจะเป็นคำเพี้ยนจากคำว่า **"ทั่งโฮ้ง"**

อาชีพหลัก

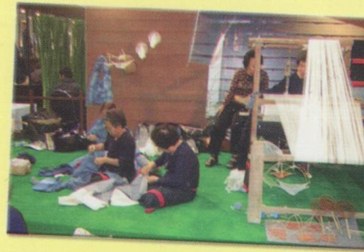
คือการทำผ้าหม้อห้อมแท้ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษ ที่สืบทอดมาหลายชั่วอายุคน และเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดแพร่ จนได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP เชิงหัตถกรรม (OTOP Village Champion Handicrafts Tourism)

ผลิตภัณฑ์โดดเด่น

ผ้าหม้อห้อม

หม้อห้อม เป็นคำพื้นเมือง จากคำ 2 คำ คือ **"หม้อ"** และ **"ห้อม"** หม้อเป็นภาชนะอย่างหนึ่งที่ใช้ในการบรรจุน้ำ หรือของเหลวมีทั้งเล็ก และใหญ่ ส่วนห้อมนั้นเป็นพืชล้มลุกชนิดหนึ่งที่ใช้ลำต้นและใบมาหมักในน้ำตามกรรมวิธีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณจะให้เป็นสีกรมท่าโดยนำผ้าขาวไปย้อมให้เป็นสีกรมท่าที่เรียกว่า **"ผ้าหม้อห้อม"**

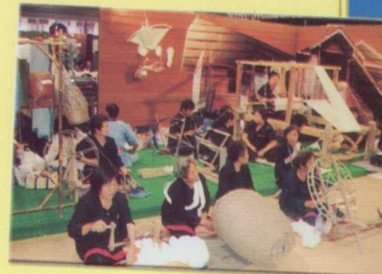

ผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านทุ่งโฮ้งที่มีความโดดเด่น เนื่องจากเป็นเอกลักษณ์ของชาวทุ่งโฮ้ง และชาวแพร่มาช้านานตลอดจนเป็นชุดแต่งกายประจำถิ่นของชาวแพร่และชาวบ้านทุ่งโฮ้งที่สวมใส่ในชีวิตประจำวัน และงานประเพณีต่างๆ จึงถือเป็นเอกลักษณ์ของชาวแพร่ ดั่งคำขวัญของจังหวัดแพร่ที่กล่าวไว้ว่า

*"หม้อห้อมไม้สัก
ถิ่นรักพระลอ
ช่อแฮศรีเมือง
ลือเลื่องแพะเมืองผี
คนแพร่นี้ใจงาม"*

ผลิตภัณฑ์ OTOP 3-5 ดาว ปี 2549

ระดับ 5 ดาว

- หม้อห้อมชาวเหนือ หมู่ที่ 4
- ศูนย์ผลิตภัณฑ์หม้อห้อมประยุกต์ หมู่ที่ 5

ระดับ 4 ดาว

- กลุ่มผู้ผลิตผ้าหม้อห้อมบ้านทุ่งโฮ้ง หมู่ที่ 5
- กรณ์หม้อห้อม หมู่ที่ 2
- เสื้อกางเกงผ้าหม้อห้อม หมู่ที่ 2
- ร้านลัดดาหม้อห้อม หมู่ที่ 5
- ปิยะนุชหม้อห้อม หมู่ที่ 5
- BLUE LANNA หมู่ที่ 1
- เสื้อเชิ้ตหม้อห้อมบาติก หมู่ที่ 2

ระดับ 3 ดาว

- อ่อนน้อมหม้อห้อมเมืองแพร่ หมู่ที่ 5
- ประดิษฐ์หม้อห้อม หมู่ที่ 2
- ต้อยบูติก หมู่ที่ 2
- วิสาหกิจชุมชนหม้อห้อมทุ่งเจริญ ย้อมสีธรรมชาติ หมู่ที่ 5
- ผ้าปูโต๊ะหม้อห้อมบาติก หมู่ที่ 6
- สหกรณ์หม้อห้อมทุ่งโฮ้งแพร่จำกัด หมู่ที่ 7

การจัดการด้านการท่องเที่ยว

บ้านทุ่งโฮ้งมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวสำหรับบริการให้ข้อมูลและเอกสารแก่นักท่องเที่ยวพร้อมทั้งยังเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้า OTOP ภายในหมู่บ้านอีกด้วย และเป็นหมู่บ้านเชิงหัตถกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถชมกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมได้ทุกขั้นตอน และสามารถเลือกซื้อได้โดยตรงจากชาวบ้าน

นักท่องเที่ยวสามารถพักแรมที่หมู่บ้านได้เพราะมี Home Stay ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย